

**Ομιλία**  
**Μητροπολίτου Σελευκείας Θεοδώρου**  
**(Ιερός Μητροπολιτικός Ναός Αγίου Δημητρίου Σιατίστης**  
**25 Οκτωβρίου 2025)**

\*\*\*

«Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος, ἐν οὐρανῷ καί ἐν γῇ, ἀγαλλίαμα σήμερον, ἐν τῇ μνήμῃ ἡὔγασται Δημητρίου τοῦ Μάρτυρος, ἐκ τῶν ἀγγέλων ἐπαίνοις στέφεται, καί ἐξ ἀνθρώπων ἄσματα δέχεται. Ὡ οἶον ἤθλησε, πῶς καλῶς ἠγώνισται, δι' οὗ ἐχθρός, πέπτωκεν ὁ δόλιος, Χριστοῦ νικήσαντος».

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σισανίου και Σιατίστης κ. Αθανάσιε, θεόλεκτε, θεοπρόβλητε και λαοπρόβλητε Ποιμενάρχα της Θεοσώστου ταύτης Επαρχίας,

Σεβαστοί πατέρες,

Εντιμώτατοι Ἀρχοντες,

Αγαπητοί εν Χριστῷ αδελφοί.

Σήμερον, όπου κατά την εύσημον ημέραν της μνήμης του αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου του Μυροβλύτου η εν ουρανοίς θριαμβεύουσα και η επί γης στρατευομένη Εκκλησία συμπανηγυρίζουν σε πλήρη αρμονία και ενότητα, η χάρις του Αγίου Πνεύματος ημάς συνήγαγε, διότι με την ευλογία του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ευρίσκομαι εκ της Πόλης των Πόλεων ανάμεσά σας, στην ιστορική Σιάτιστα, κατόπιν της ευγενικής και αδελφικής προσκλήσεως του Σεπτού Ποιμενάρχου σας κ. Αθανασίου, του σεμνού, καλοσυνάτου, φιλαδέλφου και, προπάντων, πνευματοφόρου οιακοστρόφου της τοπικής Εκκλησίας, τον οποίο οφειλετικά ευχαριστώ για την

ξεχωριστή τιμή και την έμπρακτη αγάπη της προσκλήσεως και της συμμετοχής μου στην πανήγυρη της τοπικής σας Εκκλησίας.

Εν πρώτοις, διαβιβάζω προς Υμάς, Αγιε Σισανίου, τον αδελφικό ασπασμό της Αυτού Θειοτάτης Παναγιότητος, του Οικουμενικού Πατριάρχου ημών κ.κ. Βαρθολομαίου, του Αυθέντου και Δεσπότη πάντων ημών, και κομίζω εκ Κωνσταντινουπόλεως τα πατρικά αισθήματα και την πατριαρχική ευχή και ευλογία του Πατριάρχου προς τον ιερόν κλήρο και το ευσεβές ποίμνιο της θεοσώστου επαρχίας Σας.

Η σημερινή ημέρα, αφιερωμένη στη μνήμη ενός εκ των πλέον λαοφίλων Αγίων του εκκλησιαστικού εορτολογίου, μας καλεί σε μια πνευματική σύναξη και ένα βαθύ αναστοχασμό, εδώ, στην ιστορική πόλη της Σιάτιστας, για την εορτή του πολιούχου και προστάτου σας. Μια πόλη που δεν είναι απλώς ένας γεωγραφικός τόπος, αλλά μια ευλογημένη επαρχία, υψωμένη πάνω στην πέτρα της μακεδονικής γης, ένας φάρος πολιτισμού και πνευματικότητας στους αιώνες της πνευματικής ανελευθερίας και της ελπίδας. Ερχόμενος στον Ναό, παρατήρησα τα επιβλητικά αρχοντικά σας που σιωπηλώς αφηγούνται ιστορίες εμπορίου, ευμάρειας και επαφής με την Ευρώπη. Η πόλη σας δεν υπήρξε ποτέ μονάχα ένας τόπος υλικής προόδου· υπήρξε, κυρίως, μια κοιτίδα των Γραμμάτων και των Τεχνών και η μήτρα πολλών και σημαντικών εθνικών ευεργετών, με εξέχοντες τους αδελφούς Παπαγεωργίου, Κουκουλίδη και Τραμπαντζή. Εδώ, ο πλούτος μεταμορφωνόταν σε σχολεία, ιδρύματα, φιλανθρωπίες, βιβλιοθήκες, σπουδαίους ναούς και αγιογραφίες. Η πόλη σας διαχρονικά δίνει μια μοναδική «μαρτυρία» πολιτισμού, αποδεικνύοντας ότι η ευημερία, όταν δεν είναι αυτοσκοπός, μπορεί να γίνει λυχνοστάτης που φωτίζει τον δρόμο της γνώσης και της ελευθερίας του πνεύματος. Η παράδοση αυτή αποτελεί μια ζωντανή παρακαταθήκη που διαμορφώνει το παρόν και εμπνέει το μέλλον.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η τοπική Εκκλησία, η Ιερά Μητρόπολις Σισανίου και Σιατίστης, επαρχία του Οικουμενικού Πατριαρχείου στις Νέες Χώρες,

στάθηκε και στέκεται πάντοτε ως η τροφός και η εγγυήτρια αυτής της πνευματικής κληρονομιάς. Η σχέση της με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, την Μητέρα Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως, δεν ήταν ποτέ μια απλή διοικητική υπαγωγή, αλλά μια βαθιά οργανική και υπαρκτική κοινωνία και συμμετοχή στο οικουμενικό όραμα της πίστεως που δεν περιορίζεται από τοπικά σύνορα.

Τούτη την αρραγή σχέση υπερβαλλόντως ανέδειξε ο σεπτός Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας κατά την αλήστου μνήμης πατριαρχική ιεραποδημία του το 2012 στην ευλογημένη Μητρόπολή σας, και μάλιστα κατά τον Μ. Εσπερινό της μνήμης του αγίου Δημητρίου σε ετούτον ακριβώς τον περικαλλή και περιβλεπτο Ι. Μητροπολιτικό Ναό, εξ' αφορμής των εορταστικών εκδηλώσεων επί τη συμπληρώσει της α' εκατονταετίας από της γ' ανοικοδομήσεως αυτού, εξαίροντας «τούς ἤδη ἰσχυροὺς καὶ ἱεροὺς δεσμούς πού σᾶς συνδέουν (ευλαβεῖς Σιατιστεῖς) μέ τό ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερόν μας Κέντρον, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον. (Οἱ δεσμοί οὗτοι) εἶναι δεσμοί ἀκατάλυτοι, διότι ἐσφυρηλατήθησαν καί ἐκαλλιεργήθησαν ἐπί μακράν σειράν αἰώνων... (Και σας προτέρεψε τότε ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης μας κ.κ. Βαρθολομαῖος): Σεῖς νά ἀτενίζετε πάντοτε μέ ἐμπιστοσύνην εἰς τήν Μητέρα σας Ἐκκλησίαν καί νά προσεύχεσθε δι' αὐτήν καί αὕτη ποτέ δέν θά σᾶς ἐγκαταλείψῃ καί δέν θά σᾶς διαψεύσῃ. Καέ μέσα εἰς αὐτήν τήν ἀλληλοπεριχώρησιν καί τόν ἐναγκαλισμόν στοργικῆς Μητέρας καί ἀφωσιωμένων καί ἀξίων τέκνων της θα πορευώμεθα εἰς τόν δρόμον τῶν πεπρωμένων τῆς φυλῆς καί τοῦ Γένους καί τῆς Ὁρθοδοξίας καί θά δοξάζωμεν τόν πατέρα ἡμῶν τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατά τόν Μέγα Ἑσπερινόν τῆς Μνήμης τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Ἁγίου Δημητρίου Σιατίστης, 25 Ὀκτωβρίου 2012. σσ. 4-5).

Από τον ιστορικό θρόνο αυτόν πέρασαν διαπρεπεῖς Ιεράρχες που ενσάρκωσαν το ήθος της Εσταυρωμένης Ρωμηοσύνης, εν οἷς και ο μετέπειτα Γέρον Κυζίκου Αθανάσιος Μεγακλής. Όμως, πώς να μην αναλογιστούμε τη

μορφή του μακαριστού Μητροπολίτου Αντωνίου Κόμπου, ενός αγίου Ιεράρχη που με τη ζωή, τη σοφία, την πραότητα και το βαθύ εκκλησιαστικό του φρόνημα δίδαξε την ενότητα και την αγάπη, κρατώντας ζωντανή τη φλόγα της πίστης σε δύσκολους καιρούς. Και πώς να μην εμπνευστούμε από τον αείμνηστο Μητροπολίτη Παύλο Ιωάννου, Ιεράρχη-μαχητή, ποιμένα που δεν δίσταζε να ομιλεί με παρησία, συνδυάζοντας τη βαθιά θεολογική του κατάρτιση με μια φλογερή ποιμαντική αγωνία για τον σύγχρονο άνθρωπο και τα προβλήματά του. Και οι δύο –έκαστος με τον δικό του μοναδικό τρόπο– υπήρξαν η ζωντανή μαρτυρία της αδιάσπαστης συνέχειας και της ουσιαστικής σχέσης αυτής της Μητροπόλεως με το πρωτόθρονο και μαρτυρικό Φανάρι.

Ας έχουμε όλοι την ευχή τους, και πρώτος Υμείς, άγιε Σισανίου και Σιατίστης, ο οποίος, επόμενος ταις ίχνεσι των αγίων Υμών προκατόχων και διακρινόμενος δια το φιλομόναχον και ασκητικόν φρόνημα της θεοτερπούς και παρά Θεού ευλογημένης εκκλησιαστικής σας πορείας, ως πνευματικόν ανάστημα των διακεκριμένων Ιεραρχών αιεμνήστων Καστορίας Σεραφείμ και Κίτρους Αγαθονίκου, λιτανεύετε κατά τρόπον προσευχητικόν, ησυχαστικόν και αγιοπνευματικόν τα ζώπυρα της Πίστεως και του Γένους μας.

Αγαπητοί αδελφοί,

Η μνήμη ενός μάρτυρος δεν είναι ποτέ μια απλή αναπόληση του παρελθόντος· είναι ένα άνοιγμα στο μέλλον. Είναι μια πρόσκληση να κοιτάξουμε πέρα από τα στενά όρια της δικής μας πραγματικότητας και να ατενίσουμε την προοπτική της Βασιλείας του Θεού. Και η μορφή του αγίου Δημητρίου, απελευθερωμένη από την ιστορική της διάσταση και ιδωμένη μέσα από το πρίσμα της Εκκλησίας, γίνεται ένα ζωντανό σύμβολο αυτής ακριβώς της προοπτικής, καθώς κατά τον άγιο Γρηγόριο Παλαμά, Αρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης, ο σήμερον εορταζόμενος Άγιος ανεδείχθη: «βίβλος ζωντανή και λαλούσα προς δόξα και διδασκαλία του ανωτέρου· χαρούμενο και παράξενο κράμα όλων των καλών,

κοινή και κοινωφελεστάτη φιλοτιμία κάθε αγαθού» (*Εἰς τόν Μεγαλομάρτυρα καί θαυματουργόν ἅγιον Δημήτριον τόν Μυροβλύτην, Ὁμιλία ΜΓ΄ 313, PG 151, 545 κ.εξ.*).

Συχνά, η αγιογραφία παρουσιάζει τον άγιο Δημήτριο ως στρατιώτη και πολεμιστή. Πώς συμβιβάζεται άραγε με το κήρυγμα της αγάπης και της ειρήνης του Χριστού ο πόλεμος; Η απάντηση βρίσκεται στην κατανόηση του εχθρού που αντιμετωπίζει. Ο αγώνας του Αγίου δεν είναι στραμμένος εναντίον ανθρώπων, όπως μας θυμίζει ο απόστολος Παύλος: ο αγώνας και η πάλη μας γίνεται με τους κοσμοκράτορες του σκότους (Εφ 6:12). Ο αγώνας του Αγίου είναι στραμμένος εναντίον των δυνάμεων που αλλοτριώνουν και υποδουλώνουν τον άνθρωπο: τον φόβο, την φθορά, και κυρίως, τον θάνατο. Είναι η υπέρτατη πράξη αντίστασης ενάντια σε κάθε ιδεολογία που θέλει τον άνθρωπο υποταγμένο και εγκλωβισμένο στο εκκοσμικευμένο και εγκοσμιοκρατικό εγωπαθές αυτοείδωλό του και απομονωμένο από την ολιστική θεώρηση του κόσμου και την προοπτική της αιωνιότητας.

Η νίκη του Αγίου δεν είναι η εξόντωση ενός αντιπάλου, αλλά η μεταμόρφωση της ίδιας της πραγματικότητας. Αυτό ακριβώς σημαίνει ο χαρακτηρισμός του ως «Μυροβλύτου». Το μύρο που αναβλύζει από τα λείψανά του είναι η αισθητή απόδειξη αυτής της νίκης· είναι η ευωδία της αφθαρσίας. Σε ένα κόσμο που ορίζεται από τη διαδικασία της αποσύνθεσης, το μύρο είναι το άρωμα της Αναστάσεως που διαποτίζει την ύλη. Μας αποκαλύπτει ότι το σώμα δεν είναι η φυλακή της ψυχής, κατά την προσέγγιση της πλατωνικής φιλοσοφίας (πρβλ. Πλάτωνος, *Φαίδων* 67d), αλλά ο ναός του Αγίου Πνεύματος (Α΄ Κορ 6:19-20), προορισμένος να μετέχει στην αιώνια δόξα. Ο άγιος Δημήτριος, λοιπόν, δεν είναι απλώς ένας ήρωας του πνεύματος· είναι ο μάρτυρας της μεταμορφωμένης ύλης.

Αυτός ο σεβασμός στην ιερότητα της ένθεης ύλης βρίσκει μια συγκλονιστικά επίκαιρη έκφραση στους λόγους και τις πρωτοβουλίες του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου. Όπως αδιάκοπα τονίζει, το

έγκλημα κατά της φυσικής δημιουργίας δεν είναι απλώς μια οικολογική παράβαση, αλλά «είναι αμαρτία κατά του Θεού και του ανθρώπου». Η αποτυχία μας να δούμε τον κόσμο ως δώρο του Θεού και η εκμετάλλευση και η καταστροφή του περιβάλλοντος, πηγάζουν από την ίδια πνευματική τύφλωση που οδηγεί στην υποτίμηση του ανθρώπινου προσώπου. Το μύρο του αγίου Δημητρίου μας υπενθυμίζει την αρχική ομορφιά και τον τελικό προορισμό της κτίσης: να γίνει και αυτή δοχείο της θείας χάριτος, ευωδιάζουσα την παρουσία του Δημιουργού της.

Αυτή η νίκη επί της φθοράς θεμελιώνεται σε μια ριζικά διαφορετική κατανόηση της ελευθερίας. Για τον σύγχρονο κόσμο, ελευθερία είναι η απουσία εξωτερικών περιορισμών. Για την Εκκλησία, όμως, η αληθινή ελευθερία είναι η απελευθέρωση από τους εσωτερικούς τυράννους: την κυριαρχία του εγώ, την αγωνία της αυτοσυντήρησης και, πάνω απ' όλα, τον φόβο του θανάτου.

Ο άνθρωπος που φοβάται τον θάνατο δεν μπορεί ποτέ να είναι αληθινά ελεύθερος. Ο μάρτυρας είναι ο κατεξοχήν ελεύθερος άνθρωπος, διότι ζει ήδη μέσα στην πραγματικότητα της Αναστάσεως. Για αυτόν, ο θάνατος δεν είναι ένα τέλος, αλλά μια διάβαση, ένα Πάσχα. Η ζωή του δεν του ανήκει πλέον ως ατομική ιδιοκτησία που πρέπει να περιφρουρήσει, αλλά έχει γίνει μια διαρκής προσφορά, μια λειτουργία αγάπης. Αυτή η ελευθερία είναι ένα δώρο εσχατολογικό, μια πρόγευση της τελικής ελευθερίας που θα βιώσουμε στη Βασιλεία του Θεού. Ο άγιος Δημήτριος, επιλέγοντας τη μαρτυρία έναντι της επιβίωσης, ζει στο παρόν την αλήθεια του μέλλοντος, επιβεβαιώνοντας ότι η αγάπη είναι ισχυρότερη από τον θάνατο.

Φιλέορτοι πανηγυριστές,

Ο κόσμος μας σήμερα δεν ζητά μάρτυρες αίματος, παρά το γεγονός ότι σε πολλά μέρη της Μέσης Ανατολής και αλλού καθημερινά πολλοί χριστιανοί πληρώνουν με βαρύ τίμημα, ακόμα και με την ίδια τη ζωή τους, τη χριστιανική

τους ιδιότητα και αυτοσυνειδησία· ζητά, όμως –και ίσως με μεγαλύτερη αγωνία από ποτέ– μάρτυρες αναστάσιμης ελπίδας. Σε μια εποχή αβεβαιότητας, κυνισμού και ατομικισμού, όπου η νεοφανής πρόκληση της τεχνητής νοημοσύνης έρχεται να ανατρέψει εκ θεμελίων τα παραδεδεγμένα ακόμα και στον επαγγελματικό χώρο και να θέσει ακόμη περισσότερο στο περιθώριο την αξία του ανθρώπινου προσώπου, καλούμαστε να δώσουμε τη δική μας μαρτυρία. Καλούμαστε να γίνουμε «πολεμιστές» ενάντια στον δράκοντα της απελπισίας και του ευτελισμού της ανθρώπινης ύπαρξης.

Ίσως την πιο ακριβή περιγραφή αυτού του εσωτερικού αγώνα μάς τη δίνει ένας μεγάλος πνευματικός πατέρας της Εκκλησίας μας, ο άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης. Η πνευματική του παρακαταθήκη συνοψίζεται στην παράδοση προτροπή: «Κράτα τον νου σου στον Άδη και μην απελπίζεσαι». Αυτό δεν είναι μια προτροπή στην απόγνωση, αλλά στην ύψιστη μορφή πνευματικού ρεαλισμού και ελπίδας. Σημαίνει να τολμάς να κοιτάζεις κατάματα την άβυσσο του πόνου, της αμαρτίας, της φθοράς και του παραλογισμού του κόσμου, χωρίς όμως να συντρίβεσαι. Να αντιλαμβάνεσαι τον πόνο που δημιουργεί η απομάκρυνση από τον Θεό, αλλά ταυτόχρονα, μέσα από την προσευχή και την πίστη, να κρατιέσαι από το χέρι του Χριστού, ο Οποίος κατέβηκε ο Ίδιος στον Άδη για να τον συντρίψει.

Αυτή είναι η δική μας μαρτυρία σήμερα. Τα όπλα μας είναι η συγχώρεση, η γενναιοδωρία, η πιστότητα, η ενότητα, η σιωπηλή προσευχή, οι πράξεις της ανιδιοτελούς αγάπης. Κάθε τέτοια πράξη είναι μια σταγόνα μύρου μέσα στην ατμόσφαιρα της φθοράς. Κάθε τέτοια επιλογή είναι μια δήλωση ελευθερίας, μια ομολογία ότι η ζωή μας αντλεί το νόημά της όχι από όσα κατέχουμε, αλλά από Αυτόν στον οποίο ανήκουμε.

Ας παρακαλέσουμε, λοιπόν, τον άγιο Δημήτριο, τον πολεμιστή της μεταμορφωμένης ύλης και μάρτυρα της εσχατολογικής ελευθερίας, να μας ενδυναμώνει, για να στεκόμαστε όρθιοι στις δικές μας καθημερινές προκλήσεις. Να μας αξιώσει να γίνουμε και εμείς μια ζωντανή ευωδία Χριστού μέσα στον

κόσμο, μια απόδειξη ότι η αγάπη Του νικά τον θάνατο και ανοίγει για όλους μας τον δρόμο της αιώνιας ζωής. Γένοιτο.